

21.04.2021 № 153/3

**Голові Комітету Верховної
Ради України з питань
правоохоронної діяльності
Монастирському Д. А.**

Шановний Денисе Анатолійовичу!

З метою імплементації норм Закону України від 28.01.2021 р. № 1150-IX «Про Бюро економічної безпеки України» (далі – Закон № 1150-IX) 3 лютого 2021 року Верховною Радою України прийнято в першому читанні проект Закону України «Про внесення змін до адміністративного і кримінального законодавства щодо впровадження діяльності Бюро економічної безпеки України» № 3959-1 від 25.08.2020 року (далі – Законопроект № 3959-1).

Законопроект № 3959-1, що направлений на забезпечення створення та реалізації повноважень нового правоохоронного органу – Бюро економічної безпеки України (далі – Бюро), має ряд суттєвих недоліків, які обговорювалися у ході онлайн-конференції з питань імплементації норм Закону № 1150-IX, яка відбулася 13 квітня 2021 року за ініціативи ВГО «Асоціація платників податків України» та Українського союзу промисловців і підприємців.

1. Законопроект № 3959-1 передбачає встановлення кримінальної відповідальності за шахрайство з ПДВ (ст. 222¹ КК України), посилення кримінальної відповідальності за ухилення від сплати податків, зборів, платежів (ст. 212 КК України), що супроводжується додатковою криміналізацією правопорушень у сфері оподаткування та посиленням кримінально-правового впливу на платника податків, що не відповідає концепції запровадження ризик-орієнтованого підходу Бюро. Описово-бланкетний характер диспозиції ст. 222¹ КК України містить ознаки, що можуть привести до різного їх тлумачення (зокрема, щодо відповідальності за подання заяви про повернення суми бюджетного відшкодування, подання завідомо неправдивих відомостей, в тому числі в результаті використання

завідомо підробленого документа), обтяжує такий підхід оновлена з 1 січня 2021 року так звана «концепція вини» в податковому праві, яку встановлюють податкові органи за результатами податкових перевірок, з обов'язковим зазначенням у податковому повідомленні-рішенні обставин щодо наявності вини в діях платника податків, виходячи з власних суб'єктивних суджень.

Запропонована законопроектом № 3959-1 редакція, підвищує ризики порушення прав сумлінних платників податків, вносить суттєвий дисбаланс у взаємовідносини між державою та бізнесом.

2. Викликають занепокоєння можливість інших правоохоронних органів розслідувати злочини підслідні Бюро, а також збереження ризиків втручання в роботу бізнесу через розслідування інших злочинів у сфері господарювання, що не підслідні Бюро. Відповідно до задекларованої мети Бюро створювалось як єдиний правоохоронний орган, який покликаний протидіяти кримінальним правопорушенням у сфері економіки.

Необхідно законопроектом передбачити положення, які б закріплювали виключне право детективів Бюро здійснювати досудове розслідування кримінальних правопорушень, віднесених до його підслідності.

3. Доцільним є доповнення норм Кримінального процесуального кодексу України положеннями, які б, у разі внесення відомостей про злочини до ЄРДР, зобов'язували б прокурорів визначати підслідність з урахуванням пріоритетності Бюро.

4. Один з головних недоліків законопроекту є те, що він фактично не змінює систему досудового розслідування, яка більш за все викликає незадоволення у бізнес-спільноти, зокрема ще й тому, що він не передбачає запровадження системи ризик-орієнтованого підходу в межах досудового розслідування, а саме: імплементації системи управління ризиками у кримінальний процес; запровадження системи оцінки ризиків щодо початку або закриття кримінальних проваджень (проведення слідчих розшукових дій (НСРД); запровадження підходів щодо визначення пріоритетності розслідування кримінальних проваджень тощо.

Без врахування та прийняття таких важливих змін до Кримінального кодексу України та Кримінального процесуального кодексу України функціонування Бюро економічної безпеки, як єдиного органу, є неможливим.

5. Окрім цього, на наше переконання, внесення змін в Кримінальний кодекс України та Кримінально-процесуальний кодекс України щодо підслідності Бюро повинно узгоджуватися з Комісією з питань правової реформи, діяльність якої затверджена Указом Президента України № 584 від 7 серпня 2019 року. Зокрема, робоча група з питань розвитку кримінального права зазначеної Комісії має до 1 липня поточного року розробити та внести

на розгляд Верховної Ради України новий Кримінальний кодекс України, також готується новий Кримінально-процесуальний кодекс.

З огляду на вищезазначене, учасники спільної онлайн-конференції з питань імплементації норм Закону України «Про Бюро економічної безпеки України» звертаються до Вас з проханням вжити заходів щодо повернення проєкту Закону України «Про внесення змін до адміністративного і кримінального законодавства щодо впровадження діяльності Бюро економічної безпеки України» № 3959-1 від 25.08.2020 року на доопрацювання, із проведенням широкого обговорення узгоджених змін серед представників бізнесу та експертів.

Зі щирою повагою,

Грігол Катамадзе

Президент АППУ
Надзвичайний і Повноважний Посол
Віце-президент ЄАПП

Анатолій Кінах

Президент УСПП
Голова Антикризової Ради
громадських організацій